Republika Srbija
VRHOVNI SUD
Kzz 688/2025
11.06.2025. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Milene Rašić, predsednika veća, Gordane Kojić, Aleksandra Stepanovića, Tatjane Vuković i Svetlane Tomić Jokić, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog suda Snežanom Lazin, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog AA, zbog krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 289. stav 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA – advokata Željka Gvojića, podnetom protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Somboru 5K.49/23 od 09.09.2024. godine i Višeg suda u Somboru Kž1 252/24 od 27.01.2025. godine, u sednici veća održanoj dana 11.06.2025. godine, jednoglasno, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA – advokata Željka Gvojića, podnet protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Somboru 5K.49/23 od 09.09.2024. godine i Višeg suda u Somboru Kž1 252/24 od 27.01.2025. godine, u odnosu na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) Zakonika o krivičnom postupku, dok se u ostalom delu zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog ODBACUJE kao nedozvoljen.

O b r a z l o ž e nj e

Presudom Osnovnog suda u Somboru 5K.49/23 od 09.09.2024. godine okrivljeni AA je oglašen krivim zbog izvršenja krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 289. stav 1. KZ i izrečena mu je uslovna osuda kojom mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 4 (četiri) meseca i određeno je da se ista neće izvršiti ukoliko okrivljeni za vreme proveravanja od 1 (jedne) godine od dana pravnosnažnosti presude ne izvrši novo krivično delo. Okrivljeni je obavezan da na ime troškova krivičnog postupka plati iznos od 105.487,16 dinara i na ime sudskog paušala iznos od 5.000,00 dinara, a sve u roku od šest meseci od dana pravnosnažnosti presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Presudom Višeg suda u Somboru Kž1 252/24 od 27.01.2025. godine odbijene su kao neosnovane žalbe okrivljenog AA i njegovog branioca, pa je potvrđena presuda Osnovnog suda u Somboru 5K.49/23 od 09.09.2024. godine.

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda zahtev za zaštitu zakonitosti podneo je branilac okrivljenog AA – advokat Željko Gvojić, zbog povreda zakona iz člana 68, člana 395, člana 419. stav 1. i 2, člana 438. stav 2. tačka 1) i 3), člana 439. tačka 1) i člana 441. stav 4. ZKP, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji podneti zahtev, te da u celosti ukine pobijanu prvostepenu i drugostepenu presudu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Vrhovni sud je dostavio primerak zahteva za zaštitu zakonitosti Vrhovnom javnom tužilaštvu shodno odredbi člana 488. stav 1. ZKP, te je u sednici veća koju je održao u smislu člana 490. ZKP, bez obaveštavanja Vrhovnog javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke (član 488. stav 2. ZKP), razmotrio spise predmeta i pravnosnažne presude protiv kojih je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, pa je, nakon ocene navoda iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je neosnovan u delu koji se odnosi na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, dok je u ostalom delu nedozvoljen.

Ukazujući na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, branilac okrivljenog AA u podnetom zahtevu ističe da kako se u konkretnom slučaju radi o blanketnom krivičnom delu, te kako u činjeničnom opisu dela datom u izreci pravnosnažne prvostepene presude nije označeno koju konkretnu tačku od pet tačaka člana 20. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima je okrivljeni kritičnom prilikom prekršio, to se stoga u radnjama okrivljenog opisanim u izreci prvostepene presude ne stiču sva bitna zakonska obeležja krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 289. stav 1. KZ, za koje je on optužen i pravnosnažno oglašen krivim.

Izneti navodi zahteva za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog se, po oceni Vrhovnog suda, ne mogu prihvatiti kao osnovani, iz sledećih razloga:

Osnovni oblik krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 289. stav 1. Krivičnog zakonika („Službeni glasnik Republike Srbije“, broj 85 od 06.10.2005. godine, sa stupanjem na snagu dana 01.01.2006. godine) čini učesnik u saobraćaju na putevima koji se ne pridržava saobraćajnih propisa i time tako ugrozi javni saobraćaj da dovede u opasnost život ili telo ljudi ili imovinu većeg obima, pa usled toga kod drugog nastupi laka telesna povreda ili prouzrokuje imovinsku štetu koja prelazi iznos od dvesta hiljada dinara.

Odredbom člana 20. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima („Službeni glasnik Republike Srbije“, broj 24/2018 od 26.03.2018. godine, sa stupanjem na snagu dana 03.04.2018. godine) propisano je da su učesnici u saobraćaju dužni da postupaju u skladu sa: 1) značenjem znaka, odnosno naredbe koje daje ovlašćeno lice koje vrši neposredno regulisanje saobraćaja, 2) značenjem svetlosnog saobraćajnog znaka, 3) značenjem saobraćajnog znaka, 4) značenjem oznake na kolovozu i trotoaru, 5) pravilima saobraćaja.

Imajući u vidu citirani zakonski opis bića krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 289. stav 1. KZ, te citiranu odredbu člana 20. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, kao i imajući pri tome u vidu da je u činjeničnom opisu krivičnog dela utvrđenom u izreci pravnosnažne prvostepene presude navedeno i opisano da se okrivljeni AA, kao učesnik u saobraćaju na putevima, nije pridržavao saobraćajnih propisa, na taj način što se, upravljajući putničkim vozilom, kretao protivno odredbama člana 20. stav 1. i člana 48. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, te je time tako ugrozio javni saobraćaj da je doveo u opasnost život i telo ljudi ili imovinu većeg obima, a usled kog nepropisnog postupanja okrivljenog su kod suvozača u putničkom vozilu - oštećenog BB nastupile lake telesne povrede, a u vreme, mestu i na način bliže naveden u izreci presude, to, po nalaženju Vrhovnog suda, a suprotno navodima branioca okrivljenog, proizilazi da se u radnjama okrivljenog AA opisanim u izreci presude stiču sva bitna zakonska obeležja krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 289. stav 1. KZ, za koje je on optužen i pravnosnažno oglašen krivim. Naime, kako je u činjeničnom opisu krivičnog dela utvrđenom u izreci pravnosnažne prvostepene presude navedeno da se okrivljeni kao učesnik u saobraćaju na putevima, upravljajući putničkim vozilom, kritičnom prilikom kretao između ostalog i protivno odredbi člana 20. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, te da nije postupio u skladu sa saobraćajnim znakom, odnosno da putničko vozilo kojim je upravljao nije zaustavio ispred znaka „Stop“ koji određuje obavezno zaustavljanje i koji se nalazi u ulici ... neposredno ispred raskrsnice ulica ... i ..., nego je nastavio da se kreće i ušao je u označenu raskrsnicu, usled čega je izgubio kontrolu nad putničkim vozilom kojim je upravljao i sleteo je sa kolovoza i udario je u stablo drveta, to jasno i nedvosmisleno proizilazi da je u izreci opisano da okrivljeni kritičnom prilikom nije postupio u skladu sa tačkom 3) člana 20. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, dakle u izreci presude je navedeno i bliže opisano koju odredbu Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima je okrivljeni prekršio, a što je u konkretnom slučaju dovoljno za postojanje predmetnog krivičnog dela, pa sledstveno tome okolnost da u izreci presude, usled propusta javnog tužioca, nije i formalno označena navedena tačka člana 20. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, po nalaženju Vrhovnog suda, ne znači automatski i da delo okrivljenog nije krivično delo, a kako to neosnovano ističe branilac okrivljenog u podnetom zahtevu za zaštitu zakonitosti.

Ostalim navodima u ovom delu u kojima ističe da nema pouzdanih dokaza da je okrivljeni učinio predmetno krivično delo i da je postupio protivno odredbi člana 48. stav 1. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, uz osporavanje pri tome oba nalaza i mišljenja veštaka saobraćajne struke Ištvana Bodolo i Milana Dakića i davanje sopstvene ocene izvedenih dokaza i to posebno zapisnika o uviđaju saobraćajne nezgode i odbrane okrivljenog iz kojih po braniocu proizilazi da do sletanja vozila okrivljenog sa kolovoza i nastanka predmetne saobraćajne nezgode nije došlo usled neprilagođene brzine kretanja, već usled iznenadnog otkazivanja kočionog mehanizma na vozilu okrivljenog, a u vezi čega je sud trebalo da odredi vanredni tehnički pregled vozila okrivljenog, branilac okrivljenog, po nalaženju Vrhovnog suda, suštinski ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu ocenu izvedenih dokaza od strane nižestepenih sudova u pobijanim pravnosnažnim presudama, a što predstavlja povredu odredbe člana 440. ZKP zbog koje podnošenje zahteva nije dozvoljeno okrivljenom, pa sledstveno tome Vrhovni sud ove navode zahteva branioca okrivljenog nije posebno ni razmatrao.

Zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA u ostalom delu je odbačen kao nedozvoljen.

Naime, branilac okrivljenog u ostalom delu zahteva kao razlog njegovog podnošenja navodi bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1) ZKP, zbog koje je podnošenje zahteva dozvoljeno okrivljenom. Međutim, branilac svojim daljim navodima u podnetom zahtevu, u kojima obrazlaže postojanje po njemu ove povrede, po nalaženju Vrhovnog suda, ne osporava zakonitost nalaza i mišljenja veštaka saobraćajne struke Milana Dakića, već faktički samo osporava njegovu dokaznu snagu i ocenu suda o prihvatljivosti navedenog nalaza i mišljenja, dajući pri tome sopstvenu ocenu da navedeni nalaz nije trebalo prihvatiti iz razloga jer isti nije dat objektivno i nepristrasno pošto je nevenčana supruga veštaka VV saradnica OJT u Somboru i između ostalih je zastupala predmetni optužni akt.

Pored toga, branilac okrivljenog kao razlog podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti ističe i povredu zakona iz člana 441. stav 4. ZKP, zbog koje je podnošenje zahteva takođe dozvoljeno okrivljenom. Međutim, branilac dalje u podnetom zahtevu ne navodi koju to odredbu iz glave XIII Zakonika o krivičnom postupku, koja se odnosi na troškove krivičnog postupka, je sud povredio u pobijanim nižestepenim presudama, niti navodi koja odredba Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokata je povređena u konkretnom slučaju, već u svojim navodima zapravo ukazuje na povredu odredbe člana 124. ZKP od strane prvostepenog suda prilikom, po braniocu, neosnovanog određivanja po službenoj dužnosti novog saobraćajno-tehničkog veštačenja od strane veštaka Ištvana Bodolo, a za šta u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 124. ZKP, iznoseći pri tome svoje mišljenje da je ova povreda dovela do neosnovanog uvećanja troškova postupka za iznos od 64.607,00 dinara na ime troškova veštačenja od strane veštaka Ištvana Bodolo.

Kako, dakle, iz iznetih navoda proizilazi da branilac okrivljenog u ostalom delu zahteva, kao razloge njegovog podnošenja, samo formalno označava povrede zakona zbog kojih je podnošenje zahteva dozvoljeno okrivljenom (član 438. stav 2. tačka 1. i član 441. stav 4. ZKP), dok suštinski svojim navodima u ovom delu osporava dokaznu snagu nalaza i mišljenja veštaka Milana Dakića i ocenu suda o prihvatljivosti ovog dokaza, te ukazuje na povredu odredbe člana 124. ZKP, a što ne predstavlja zakonski razlog zbog kojeg je u smislu odredbe člana 485. stav 4. ZKP dozvoljeno podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti okrivljenom i njegovom braniocu zbog povrede zakona, to je Vrhovni sud u ovom delu podneti zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog ocenio nedozvoljenim.

Osim toga, branilac okrivljenog kao razlog podnošenja zahteva navodi i povredu odredbe člana 68. ZKP, isticanjem da je sud okrivljenom povredio pravo da prikuplja dokaze za svoju odbranu. Branilac okrivljenog kao razlog podnošenja zahteva navodi i povredu odredbe člana 395. ZKP, isticanjem da je sud bez ikakvog obrazloženja na glavnom pretresu od 27.05.2024. godine odbio dokazni predlog odbrane da se odredi automehaničarsko veštačenje na okolnost mogućnosti otkazivanja kočionog mehanizma na vozilu okrivljenog u trenutku nastanka predmetne saobraćajne nezgode. Takođe, branilac okrivljenog kao razlog podnošenja zahteva navodi i povredu odredbe člana 419. stav 2. ZKP, isticanjem da sud nije savesno ocenio kako svaki dokaz pojedinačno, tako i u vezi sa ostalim izvedenim dokazima. Branilac okrivljenog kao razlog podnošenja zahteva navodi i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 3) ZKP, isticanjem da je sud u konkretnom slučaju nepravilno primenio odredbu člana 419. stav 1. ZKP, jer je u obrazloženju prvostepene presude naveo da je na glavnom pretresu izvršio uvid u izvod iz prekršajne kažnjivosti okrivljenog, a iz spisa predmeta proizilazi da to nije učinio.

Imajući u vidu da iz iznetih navoda proizilazi da branilac okrivljenog u ostalom delu zahteva za zaštitu zakonitosti nižestepene presude pobija i zbog povreda odredaba člana 68, člana 395, člana 419. stav 2. i člana 438. stav 2. tačka 3) ZKP, a koje povrede odredaba ZKP ne predstavljaju zakonski razlog zbog kojeg je u smislu člana 485. stav 4. ZKP dozvoljeno podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti okrivljenom i njegovom braniocu, to je Vrhovni sud zahtev branioca okrivljenog i u ovom delu ocenio nedozvoljenim.

Sa iznetih razloga, nalazeći da pobijanim presudama nije učinjena povreda krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP na koju se neosnovano ukazuje zahtevom za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA – advokata Željka Gvojića, Vrhovni sud je na osnovu člana 491. stav 1. ZKP zahtev u odnosu na navedenu povredu odbio kao neosnovan, dok je u ostalom delu na osnovu člana 487. stav 1. tačka 2) ZKP i člana 485. stav 4. ZKP zahtev odbacio kao nedozvoljen i odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik
Snežana Lazin,s.r.

Predsednik veća-sudija
Milena Rašić, s.r.

Za tačnost otpravka

Zamenik upravitelja pisarnice

Milanka Ranković